

XIV. ÉVF. • 74. SZAM
Cluj—Kolozsvar, 1931
március 31 Kedd
5691 ÉV Niszan 13

Taxa postalatite in No 2247

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Str. Baron L. Pop (v. Brassai uca) 18 szám. Telefon 8-71

ELOFIZETESI ARAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 820 lej
Egy hónapra 110 lej

KULFOLDI

ELOFIZETESI ARAK:

Max hóra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénsum)
Egy évre 18 dollár

Hirdetések tarifa szerinti vételnek fel

Ramasetter Röber

BUDA

ELŐFIZETÉSI ARAK

Uj Kelet az egyetlen magyar nyelvű és bányászati újság.
Munkánk utánn
Hírrel megjelöl
Késiratokat nem küldünk vissza
megörzésükre nem vállalunk

NE KIVÁNJÁ INGYENALAPOT,

mert nekünk is pénzbe kerül

Sürgösen küldje be előfizetési hátalékát az „UJ KELET“-nek

A halálraitelt sajtószabadság

Négy nappal a parlament kapuinak bezárása előtt a kormány a képviselőház elé terjesztette a sajtójogi felelősség megállapításáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat előkészítése a legnagyobb titokban történt. Állítólag még a szokásos minisztertanácsi megvitatást is mellőzte ezuttal Voicu Nitescu igazságügyminiszter, aki a javaslat szerzőjeként szerepel. A javaslat súlyos intézkedéseket tartalmaz és valamely reakciós kormány kezében kétségkívül alkalmas arra, hogy alaposan megnyírja a sajtószabadság alkotmányban fektetett és évszázados harcok után az emberi szabadságjogok egyik legdrágább kincseként szentesített elvét.

Négy nap normális körülmények között sem volna elegendő egy ilyen nagy horderejű törvényjavaslatnak a törvényhozás mindkét házában való megvitatásához és megszavazásához. Az ülészek várhatlanul gyors bezárása arra kényszerítette a kormányt, hogy a parlament előtt fekvő törvényjavaslatok nagyrészenél megvitatásáról és megszavazásáról lemondjon. A kamara és szenátus naponként három ülést tartanak, hogy csak a legszűkebb formálásokra szorítkozva, lóhalálban megszavazhassák azokat a javaslatokat, amelyeket a kormány mindenáron keresztül akar hajszolni. Es miután ilyen körülmények között történt meg a sajtótörvényjavaslatnak a parlament elé való terjesztése, joggal merült fel a gyanu, hogy vajjon nem-e akarja a kormány ugyszólván rajtatésszerűen, az utolsó pillanatban keresztülvinni, kizárván még a lehetőségét is annak, hogy a javaslat felett mélyreható és alapos vita fejlődjen ki.

Érthető tehát, hogy a javaslat betervezésének módja is a legélesebb tiltakozásokat váltotta ki. A nemzeti parasztpárt parádés ellenzéki program-pontja volt a demokráciáért és a parlamentárizmusért folytatott harc. Ezek nek az elveknél a nevében tiltakozott az uralmon levő párt a liberális törvényhozási „gyorstalpalás“ ellen. A hatalomra kerülve azonban, sok mindenről megfélekedezett a nemzeti parasztpárt, így többek között a parlamentárizmus tiszteltbentartásáról is, ami adott esetben annál súlyosabb elbírálás alá esik, minthogy ez a gyorsított törvénygyártás olyan időpontban történt, amikor egyre gyakrabban és egyre hangsúlyozottabban emlegetik a diktatúrát.

Ami pedig magát a javaslatot illeti, nyugodt lélekkel és minden túlzás nélkül elmondható róla, hogy semmilyen

Landau és Cuza szócsatája a kamarában Beszarábiáról

Cuza fel akarja szabadítani Beszarábiát a zsidók igája alól

A kamarában élesen támadták a kormányt a telefon tarifa emelése miatt

Bucuresti-Bukarest, március 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara hétfő délelőtti ülésén Cuza kér szót elsőnek. Sajnálattal fejezi, hogy nem vehetett részt a Besszarabia csatlakozásáról megemlékező ülésén. A Keresztény Liga nevében csatlakozik az ünnepségekhez és kijelenti, hogy ha majd uralomra kerül, fel fogja szabadítani Besszarabiát a zsidók igája alól.

Landau: nNem szégyenli magát ilyenmikét mondani? Besszarabiának nincs szüksége magára!

Cuza: Maga menjen Palesztinába!

Landau: Maga menjen a cigányok közé, hiszen Jorga professor megmondotta magáról, hogy cigányoktól származik!

Pop Csiesó István elnök közbeszól és felhívja Cuzát, hogy az egyesülés megemlékezésének aktusát ilyen beszédekkel ne igyekezzék elhomályosítani.

A telefon tarifaemelése ellen.

Dr. Lupu előterjeszti interpellációját a telefontársaság tarifaemelése tárgyában. Felolvassa a többi európai ország tarifájáról szóló kimutatást és bizonyítja, hogy a mi tarifánk a legmagasabb. A közlekedésügyi miniszterium illetékes bizottsága elutasította a telefontársaság tarifaemelési kérését, mire Raducanu miniszter a bizottság megkerül

lésével egyenesen a minisztertanács elé vitte és el is fogadtatta a tarifaemelést. A miniszter félrevezette a minisztertanácsot.

Raducanu: A felemelt tarifa nem lép most érvénybe csak akkor, ha majd a modern felszerelések eszközöltettek.

Dr. Lupu: Akkor miért publikálták a tarifát, most és olyan sürgösen a hivatalos lapban? A miniszter a bűnös és ezért bizalmatlansági indítványt fog ellene beterjeszteni. Ha a kormány Raducanuvál szolidaritást vállal, akkor ő is felelős lesz ezért az indokolatlan állami árdragításért.

Dr. Ioanitzescu: Sajnálja, hogy a telefontársaság koncessziójának parlamenti vitája alkalmával kifejtett aggályai olyan hamar valóra váltak. A minisztertanácsnak nem lett volna szabad ebben a kérdésben ilyen elhamarkodottan dönteni.

A főiskolai oktatásról szóló törvény vitája

A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Racovita tábornok többségi szóval fel és tiltakozik az ellen, hogy Balázsfalva közelében a parasztek földjét a Metropolia céljaira kisajátítsák.

Radaceanu szociáldemokrata elpanaszolja, hogy a kormány a szociáldemokraták több gyűlését betiltotta.

körülmények között nem egyeztethető össze a nemzeti parasztpárt programjával. A javaslat felemeli a sajtóvétségéért járó büntetéseket, kötelezi a bíróságokat, hogy minden sajtóperben a per megindulásától számított husz napon belül már ítéletet hozanak, megnehezíti a sajtótermékek kiadását és kiterjeszti a sajtójogi felelősséget. Mindezeket felül pedig kodifikálja Nitescu igazságügyminiszter javaslata a lapelkobzást, a konfiskálást, amit az alkotmány expressis verbis tiltott. „Eszmék, gondolatok és vélemények terjesztésének megakadályozása, sajtótermékek elkobzása tilos és tiltva marad“, — mondja az 1925. évi alkotmány, amelyet a liberális parlament szavazott meg és amelynek vitájától a nemzeti parasztpárt annak idején azért vonult vissza, mert az alkotmány-tervezetet re akciósnak minősítette. Nos, Voicu Nitescu javaslatának 14. szakasza az első bekezdésben kimondja, hogy „tilos bármily természetű közlemény terjesztése, amelyet miniszteri rendelettel elkoboztak, vagy amelynek terjesztését minisztertanácsi határozat megtiltotta“.

Ez a szakasz, ha törvényerőre emelkedik, fogja fog adni bármely miniszternek arra, hogy egyszerűen rendelettel elkobztasson bármilyen sajtóterméket. A rendelkezés alkotmányellenessége nyilvánvaló. De a liberális parlamentnek nem is jutott volna az eszébe, az, hogy a „törvények törvényében“ megvédje a sajtószabadságot, a nemzeti parasztpártnak akkor sem lett volna szabad egy ilyen természetű rendel-

kezéssel a mindenkori kormány kényekedvének kiszolgáltatni a sajtó szabadságát. Vajjon elfelejtette volna a nemzeti parasztpárt, hogy az ellenzéki harcok során mennyit kellett szenvednie a sajtóra kényszerített némaság miatt? Vajjon nem emlékeznek már a párt vezetői arra, hogy a liberálisok annak idején éppen a sajtó kényszerű hallgatásának leple alatt követték el az erőszakosságok egész sorozatát? És vajjon senki sincs ebben a pártban, akinek eszébe jutott volna az ellenzéken tett fogadalmak, a pártprogram hangzatos ígéretei?

Meg tudjuk érteni, ha a kormány averzióval viseltetik a bukaresti sajtó egy bizonyos részével szemben.

Közvetlenül a nemzeti parasztpárt uralomrajövele után kidugta a fejét a bukaresti mocsárból néhány sajtó-organum, amely a legtriviálisabb módon személyi, egyéni és családi becsületükben támadták a kormány tagjait és odáig mentek, hogy magát Maniut is többrendbeli lopással vádolták meg. Ezeknek a támadásoknak az volt a nyilvánvaló célja, hogy ily módon próbálják kompromittálni azt a pártot, amely a közélet purifikálásának jelszava mellett vette át a hatalmat. Az érvényben levő törvények azonban kellő védelmet nyújtanak a rágalmozókkal szemben. És ha az igazságszolgáltatásban nálunk uralkodó kaotikus állapotok folytán ezek a perek hónapokig, sőt évekig elhúzódtak, úgy az igazságszolgáltatásban kellett volna rendet terem-

Ezután Teodorescu Titus kormánypárti Ramnicul Sarat megye képviselőjévé deklarálják, majd áttérnek a napirendre. Manolescu iparügyi miniszter törvényjavaslatot terjeszt be egy nagy elektrifikációs vállalat alakításáról, amelyben az állam 50 millió lejjel, egy svájci tőkecsoport pedig ugyancsak 50 millióval vesz részt.

A szenátusban a felsőbb oktatásról szóló törvény vitáját folytatták. Anghelulescu volt közoktatásügyi miniszter szólt hozzá a javaslatához, amelyet rossznak tart

Mihailescu többségi: Ameddig miniszter volt, teljes tehetetlenségéről tett tanúságot. Ha akkor nem csinált semmit, most ne kritizáljon!

Óriási zaj támad. A liberális szenátorok a padokat verik és követelik, hogy utasítsák rendre a közbeszólót. Bratu elnök re adt teremt, majd Anghelulescu folytatta beszédét.

— Pilsudszki marsall visszatért Lengyelországba. Párizsból jelentik: Pilsudszki marsall letett földközvetengeri utjáról s visszatért Lengyelországba. Gdingen kikötőjéből azonnal tovább utazott Warsóba.

— Legett Párizs egyik telefonközpontja. Párizsból jelentik: A francia főváros nyugati részének telefonközpontja legett. A kikapcsolászobák elpusztultak s 13 ezer előfizető az összeköttetésekből kikapcsolódott.

teni, ahelyett, hogy a sajtót próbálja megrendszabályozni a kormány.

A javaslat betervezése egyébként is teljesen érthetetlen, illogikus cselekedet amely csakis azzal a fejtelenséggel magyarázható, amely a nemzeti parasztpártban Maniu távozása óta uralkodik. Mert érthető lett volna, ha a nemzeti parasztpárt közvetlenül uralomrajövele után szavaztat egy ilyen törvényt, hogy megvédje minisztereit az álhírlap írók és a politikai ellenfelek indokolatlan és igazságtalan támadásai elől. Ami történt azonban, azon már egy sem lehet segíteni. És ha bizonyos lapoknak sikerült a kormánypárt vezetőinek becsületét beszenyezni, úgy ez a javaslat már nem fogja lemoshatni a foltot senkiről. De köztudomású tény, hogy a nemzeti parasztpárti kormány már nem sokáig fog hatalmon maradni, hiszen rövidesen lejár a mandátuma is. Miért volt szükség tehát erre a javaslatra most, a parlamenti szesszió végén és egy olyan időszakban, midőn az államéletnek megannyi más súlyos problémája vár sürgős megoldásra?

Ezt a miniszteriumot sehogyszem tudjuk magunknak megvilágítani. Annyi azonban bizonyos, hogy a sajtótörvény javaslat reakciós szelleme ráeszi a koronát azokra a törvényekre és kormányzati aktusokra, amelyekkel a nemzeti parasztpárt kormányzásának három esztendeje alatt dezavualta demokratikus programját. És valószínű, hogy a sajtótörvény olyan fegyver lesz, amely elsősorban azok ellen fog fordulni, akik megalkották.

Utána: Ponto sport, majd cigány Lehar: Vágyom eg Du bist nicht dikik, Rozsnyai: Tesser: Ne mondja senki Hazudsz, Gounod
rahangverseny. 22.40
akoztató zene.
harmónikus hangver Szlav induló, Rossini feld: Előjáték, Sme szsony, Brahms: Akay, Grieg: A szív se szódia, Strauss: Töröl.
oznan: 19: Wagner
ra.
bert—Verté: Három
radalok.23.40: Gramaens: Septett. 24.45
kari hangv.
őzenekar. Smetana,
rcius 30.
mofón. 12.30: Hírek
16: Rádiózenekar.
17.15: Rádiózenekar.
9: Dalest. Puccini,
liceanu, Montia műlecke. 20: Kamarazene. 20.30: Felolvasás. Kamarazene. Schu
bekari hangv. 9.30: ofónhangv. (Sláge: Pontos időjelzés, : Asszonyok tanács időjelzés, időjárás. Péter novellái. 5.20: Kálmán centennáris ás. 8: Dán est. — és. időjárás, hírek, okkal. Kálmár Pál
hangv. Haydn: VI. zoraverseny. Liszt: Goldmark: Scherzorgoraverseny. —
t műveiből.
oda Olga dalestje.
akoztató zene.
1: Kamarazene. —
nika.
zene.
zenekar.
telések
endezéssel együtt
rva Biztosító paland 37.
svéti libaszir kapucca 6.
csak Fisch Böske lehet. Malom u. 16.
aktákkal és esetlele Ferdinand 77.
gas raktárhelyiség á komfortos 3 szobognár és Szántó-8.
ajt kóser tehén szgy tehéntől fejtchwartz Ignácó Reg. Ferdinand
ek Clujon kiscimzésére. Garanciaek Rudolf Mosse
k a város belső Ajánlatok bérészUj Kelet kiadóelége alatt kéret
ba konyha, fürdőás. Ugyanott fakiadó azonnalra.

Fantasztikus paragrafusokat tartalmaz az új sajtótörvény-tervezet

A bukaresti újságírók szindikátusa az uralkodónál tiltakozik a sajtószabadságot guzsbakötő sajtótörvényjavaslat ellen

A javaslatot a kormány aligha fogja ebben a szesszióban megszavaztatni, mert a többségi képviselők egyrésze obstrukcióra készül a törvény ellen. Drákói szigorúságu megkövetések tartalmaz Voicu Nitescu javaslata

Bucuresti-Bukarest, március 30. (Az Uj Kelet tud.) Az egész romániai sajtó — a kormánylapokat kivéve természetesen — energikusan és határozottan tiltakozik a kormány által a parlament elé terjesztett sajtótörvényjavaslat ellen. A bukaresti újságírószervezetek rendkívüli közgyűlést hívtak egybe, amelyen Voicu Nitescu igazságügyminiszter javaslatát alkotmányellenesnek deklarálták és határozati javaslatban jelentették ki, hogy a legkiméletlenebb harcot indítják meg a sajtószabadság eltiprása ellen. A bukaresti lapok szerint a javaslatot a többségi képviselők sem fogadták tulajdonképpen nagy szimpátiával. Különösen az érintette kinosan a politikai köröket, hogy a kormány titokban készítette elő a javaslatot és alig néhány nappal a parlamenti szesszió bezárása előtt terjesztette be a javaslatot a kamarában, mintha ezzel elejét akarta volna venni annak, hogy a javaslat fölött beható vita induljon meg.

A sajtószabadság korlátozása

Előttünk fekszik Nitescu igazságügyminiszter javaslatának teljes szövege. A törvényjavaslat felületes áttanulmányozásából is kitűnik, hogy a kormány súlyos megszorításokat kíván a sajtótermékek terjesztése terén bevezetni. A javaslat elismeri a lapelkobzás jogosságát, kiterjeszti a sajtójogi felelősséget, súlyosítja a sajtóvétségéből folyó büntetéseket és meggyorítja a peres eljárást sajtóvétségek esetében.

Megszigorították a felelősséget

A jövőben minden könyvkiadó, könyvnyomtató és könyvkereskedelmi vállalat tartozik az illetékes kereskedelmi bíróságnál bejelenteni, hogy ki felelős ezen vállalatok tevékenységéért s ki gyakorol e vállalatok felett ellenőrzést. Ez a személy büntetőjogi felelősséggel tartozik minden, a sajtótörvény által előírt olyan vétségért, amely az illető vállalat útján történt. A nyomdatulajdonosok tartoznak regisztrert vezetni a náluk rendelt nyomtatványokról s feljegyezni a közlemény szerzőjének nevét, lakását és kiadóját. A lap terjesztésével foglalkozó egyének tartoznak a jövőben működési engedélyt kérni városokban a polgármestertől, a falvakban pedig a rendőrség vezetőjétől.

A miniszter lapelkobzási joga

Ezek volnának azok a preventív intézkedések, amelyekkel a törvény valószínűleg bekeríti azokat a személyeket, amelyek sajtóvétséggel kapcsolatosan felelősségre vonhatók. A tizenegyedik szakasz megtiltja minden olyan közlemény terjesztését, amely miniszteri döntés értelmében el lett kobozva, vagy amelynek az országban való terjesztését minisztertanácsi határozat megtiltotta. Ugyancsak megadja a lehetőséget a belügyminisztériumnak arra, hogy elkoboztasson minden olyan

sajtóterméket, amelyen nincs feltüntetve a nyomda neve és címe, amelyért a szerzőt az igazságszolgáltatás elítélte, valamint az olyan obscén, vagy pornografikus közleményt, amely a közérköcsökbe ütközik.

Helyreigazítási kötelezettség

Ez a szakasz tulajdonképpen a lapelkobzás jogát kodifikálja és valószínűleg a legnagyobb vihart fogja a parlamentben is kiváltani, miután az alkotmány a konfiskálást kifejezetten eltiltja. Ujtása a törvényjavaslatnak azon intézkedése, amelynek értelmében a jövőben valamely lap, folyóirat, vagy más sajtótermék kiadását nem a közszéki hatóságoknál, hanem kereskedelmi bíróságnál kell bejelenteni. Minden periódus közleménynek (lap, folyóirat, stb.) egy felelős igazgatóval és egy felelős szerkesztővel kell rendelkeznie. Felelős igazgatók, felelős szerkesztők csak olyan személyek lehetnek, akik az illető lapnál ténylegesen betöltik ezt a funkciót. Minden tudósító egyénileg is felelős lapjának küldött információkért, cikkeikért és interjúkért. Minden lap tartozik helyreigazítani az olyan közleményeket, amelyekből kifolyólag valamely egyént, vagy intézményt erkölcsi, vagy anyagi károsodás érte. Ha közben a lap megszűnne, a kiadó tartozik a helyreigazító közlemények más lapban való megjelentetéséről gondoskodni. Amennyiben a lap a helyreigazító közleményt nem közli le a közlemény átvétele után megjelenő legelső számban, a sértett fél bírósághoz fordulhat. A járásbírósgát öt napon belül tartozik dönteni s a döntés három napon belül megfellebbezhető a törvényszékhez.

A honatyák védelme

Érdekes ujtásokkal szolgál a sajtótörvény a parlamenti tudósításokat illetően. Amennyiben valamely lap szándékosan kihagyja valamely szónok beszédének fontos részeit, vagy pedig olyan kitételeket ad valamely felszólaló szájába, amelyeket az illető nem hangzott, vagy a törvényhozói testület elnökeinek felszólítására tartozik a beszédet úgy leközölni, ahogyan az elmondott.

A törvény 31—44. szakaszai előírják a sajtó útján elkövetett rágalom és sértés kritériumát és büntetését. Két évtől több évig terjedhető börtönbüntetéssel és 40 ezer lejtől 100 ezer lejtig terjedő pénzbün-

tetéssel sújtja a törvény a felségsértést, bármilyen formában és módon történjék az. Egy évtől négy évig terjedő börtön, 20 ezertől 60 ezer lejtig terjedő pénzbüntetés sújtja, aki a trónörökös, vagy olyan államfőt sért meg, amellyel Románia diplomáciai viszonyt tart fenn. A királyi család tagjait egy évtől három évig terjedő börtönbüntetés, 10 ezer lejtől 50 ezer lejtig terjedő pénzbüntetés védi a sértések-től. Egy évtől két évig terjedő börtönbüntetéssel sújtja a törvény Romániában akkreditált külföldi követek, vagy diplomáciai ágensek sértéseit.

Fokozott védelemben részesülnek a köztisztviselők

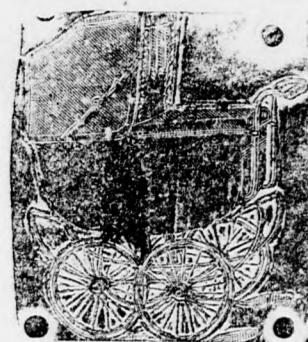
Belpolitikai szempontból különös jelentőséggel bírnak azok a szankciók, amelyeket a köztisztviselőkkel szembeni sértésekre állapít meg Voicu Nitescu javaslata. Sajtó útján elkövetett rágalmazást követ el a törvény szerint az, aki valakiről olyan dolgokat állít, amelyek beigazolódsuk esetén kitennek az illetőt közmevetésnek, vagy pedig bünyűt, vagy fegyelmi eljárást megindítását vonják maguk után. Az ilyen rágalmazat, akár magánszemélyek, akár köztisztviselők, vagy méltóságok ellen irányulnak és amelyek személyes becsülettyben, vagy magánéletükben támadnak meg, hat hónaptól két évig terjedő börtönnel és 15 ezer lejtig terjedő pénzbüntetéssel sújtja a törvény. Ugyan-ezekkel a személyekkel szemben sajtó útján elkövetett sértésért három hónaptól egy évig terjedő börtön, 15 ezer lejtől 50 ezer lejtig terjedő pénzbüntetés jár. Ugyanez a büntetés sújtja azokat, akik büntetőjogi határozatok közölnek, mielőtt még ezek jogerőre nem emelkedtek. Ugyancsak tilos leközölni vádiratot, vagy bármely büntetőjellegrű perrendtartási aktát, mielőtt azt nyílt ülésen felolvasták volna.

Egyetemes felelősséget állapít meg a törvény a szerző, a főszerkesztő és a felelősszerkesztő számára. A főszerkesztő felel minden olyan esetben, amikor a szerző ismeretlen, vagy pedig bebizonyítja, hogy a cikket tudta, vagy beleegyezése nélkül közölték le. A felelősszerkesztő csak abban az esetben állítható bíróság elé, ha a szerző és a főszerkesztő felelőssége nem volna megállapítható.

Gyorsított eljárás.

A perrendtartási intézkedések előir-

Anyak!
Idefigyeljenek! Pénzt takaríthatnak
Gyermekkosci
nagy
árleszállítás

Brennabor

IDEAL

„OPEL“
GYERMEKKOCSIK

kizárólagos lerakata

Ülő és fekvő sportkosci Lei 425
Gyönyörű ernyős kosci
gummikerék- és függőny-
nyel 1475
Alacsony szíjjon ringó
kosci újdonság 2350
Francia mély kosci, cső-
védő és sárhányóval 3000
Ikerkosci állandóan raktáron.

„HERCULES“ BABYHÁZ

Cluj, Cal. Reg. Ferd. (Wesselényi M. u.) 12.
Az összes Babycikkek Tetra árak nagy raktára
Videkre utánvétellel szállítunk. — Hítelképepek
részletre is. — Kérjen árjegyzéket

ják, hogy sajtóvétségek ügyében soron kívül kell itélkezni. A bíróság a fejeletéstől számított husz napon belül tartozik ítéletet hozni sajtóvétségek esetén. Sajó útján elkövetett rágalmazás, sértés és felségsértési perekben rendes bíróság és nem az esküdtszék illetékes. Sajtóvétségek ügyében hozott ítélet ellen öt napon belül lehet felebbezni. A jogerőnyes marasztaló ítéletet az alperes költésére le kell közölni vezetőhelyen, abban a sajtótremékben, amelyben az inkriminált cikk napvilágot látott.

Ezek volnának Voicu Nitescu javaslatának főbb rendelkezései. A Dimineața szerint a nemzeti parasztpártnak különösen erdélyi frakciója szorgalmazza a javaslatnak még ebben a szesszióban való megszavazását. A bukaresti lapok azonban úgy tudják, hogy erre már aligha fog sorkerülni, miután a többségi képviselők közül is többen kijelentették, hogy megfogják obstruálni a törvényt.

A bukaresti hivatásos újságírók szindikátusa egyébként elhatározta, hogy az uralkodótól fogja kérni a javaslat vitájának elhalasztását.

A weimari opera igazgatóját elbocsátották, mert zsidó nőt vett feleségül

A weimari nemzeti színházból nemcsak a zsidó színészeket, hanem a zsidó külsejű művészeket is kidobják

Weimar, március 30. A thüringiai Landtag gazdaságügyi bizottságának legutóbbi ülésén szótartott dr. Ziegler szerkesztő ügyét. Ez a Ziegler tanácsadója Frick nemzeti szocialista szepművészeti miniszternek, aki legutóbb elbocsátotta a weimari színház kötelékéből nemcsak a zsidó származású színészeket, hanem mindazokat, akiknek zsidó volt a külsejük, vagy zsidósán hangzott a nevük. Elbocsátották továbbá Pretorius zeneigazgatót, mert zsidó felesége van. A szociáldemokraták határozati javaslatot terjesztettek be, amelyben éle-

sen elítélték Frick művészipolitikáját, minthogy közben a miniszter szakreferensnek nevezte ki az antiszemita dr. Ziegler, a szociáldemokraták, a kommunisták és néppárt képviselői együttes határozatban követelték Zieglernek a miniszteriumból való haladéktalan eltávolítását.

A bizottság elhatározta továbbá, hogy javasolni fogja a Landtagnak Günther professzornak a jénai egyetemről való eltávolítását. Günther Jénában a fajelmélet előadója. Minthogy az említett tanár a fajelméletet teljesen egyoldaluan,

és pedig nemzeti szocialista szellemben adja elő, amellet inkább propagandát hirdet, semmint tudományt, semmi szükség, hogy a tartomány örve alatt antiszemitaaskodjon.

— Sztrájkba léptek az északfranciaországi kommunista bányászok. Párizsból jelentik: Az északfranciaországi bányászok ma sztrájkba léptek. A munkabeszüntetés 24 óráig tart. Csak jelentéktelen incidenseket és négy letartóztatást jelentenek.

— Újabb rendbontást inszenáltak a rojalisták a párizsi Ambigu színház előtt. Párizsból jelentik: A rojalisták az Ambigu színház előtt újabb rendbontást inszenáltak. A nagyszámu karhatalommal való összeütközés során több sebesülés történt. A rendőrök közül hárman sebesültek meg súlyosan.

— Kormányváltozás Paraguayban. Londnból jelentik: Paraguayban kormányváltozás állott be. Casals Rebeiro alakította meg az új kormányt Asuncionban.

— Herriot lemondott Lyon polgármesteri állásáról. Párizsból jelentik: Herriot Lyon polgármestere lemondott tisztességéről. A lemondás azért történt, mert pártívei a szenátusi elektorválasztásánál tres lapokkal szavaztak s lehetővé tették, hogy a szociáldemokraták mind a huszonnyé elektori mandátumot megszerezzék.

DERBY
100.000 lejes sorso-lásunkon ki nem hozott sorsjegyek tovább játszanak.

Huzás apr. 15-én. Főnyeremény 25.000 lej

Kereskedők! Konfekciósok! Masamódok! Szalonok figyelmébe! Ne vigye pénzt külföldre! Olesó külföldi árak! Bali, estélyi ruha és kabátvirágok! Mindennemű divatlap és saját tervezés szerinti himzések. Batikolás és mintázás mindennemű anyagra. Minden megrendelést 24 óra alatt elintézem. Frankó szállítom.

„HELICON“
iparművészeti- és himző-müterem

ORADEA, str. Rimanóczy 4. I. emelet

kifli
emény

27. szám

A beszercei zsidóverés részletei újra a kolozsvári törvényszék elé kerültek

Pénteken hirdetik ki az ítéletet a Bistritzer Deutsche Zeitung ellen indított sajtóperben, melynek főszereplőiről azt írta a lap, hogy véresreverték néhány beszercei zsidót

Furcsa örökösödési komplikációk az egymillió kártérítés körül

Cluj-Kolozsvár március 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy három hónap óta folyó per került ma végre főtárgyalásra a kolozsvári törvényszék első szekciójára. Még élénken él Erdély zsidóságának emlékezetében a Beszerceen két év előtt történt zsidóverés, amelynek szereplői a verekedés áldozatai mellett Dragulinescu csendőrkapitány, Bicigheanu iskolaigazgató és Manoliu, a naszói állami tanítóintézet igazgatója voltak. A tűzérkapitány és az igazgatók autótúron jártak Beszercebe, ahol álló karavánokhoz csatlakoztak a környékén, amikor egy parasztszekerrel álló karaván haladt el mellettük. A karaván és az autó találkozásáról pár nap múlva a Bistritzer Deutsche Zeitung közölt részletes tudósítást, amelyben elmondta, hogy a kapitány és az iskolaigazgatók, akik különösen jó hangulatban autóztak Beszerce felé megállították a szekereket és bottal, karddal, ököllel, ütni-verní kezdtek a zsidókat.

A verekedés áldozatai között szerepelt a Rosenfeld koldus szegény vásári árus család. A család feje 70 éves törődött emberke, Rosenfeld Jakab véresre verve maradt a helyszínen. Rosenfeldet az amugyis beteges aggastyán nehezen heverte ki a verést. Hat hónappal a karavánnak az autóval való találkoása után meg is halt. Lehet, hogy Rosenfeld halálát nem a verés okozta, de egészen bizonyos, hogy az ütlegek és az átélt támadás izgalmi siettették halálát.

Elmarad a rendőrségi nyomozás

A Bistritzer Deutsche Zeitung a beszercei rendőrség egyik komiszárjának adatai alapján tudósítást közölt az esetről. Megírta a Bistritzer Deutsche Zeitung azt is, hogy a verekedés szövegei hősiei bűnvádi feljelentéssel éltek támadók ellen a beszercei rendőrségnél. A feljelentés alkalmával jegyzőkönyvet is vettek fel, de a rendőrségi nyomozás nem is ment tovább a jegyzőkönyvek felvételénél. Nem történt semmi a véresre vert zsidók ügyében, ezzel szemben a kapitány és a két igazgató sajtóper indítottak a Bistritzer Deutsche Zeitung laptulajdonosa és szerkesztője ellen. Zikeli Arthur és fia így kerültek a kolozsvári törvényszék elé.

Egy-egymillió lej kártérítés

Három hónappal ezelőtt zajlott le a tárgyalás, amikor is megjelentek a bíróság előtt az összes szereplők. A kapitány és a két iskolaigazgató 1-1 millió lej kártérítést követeltek. Illetőleg csak Dragulinescu kapitány és Bicigheanu igazgató kértek a maguk nevében. Manoliu tanítóképzési igazgató ugyanis közben meghalt, de örökösei felléptek a kártérítési igényével és Xantopol magánvád jogi képviselője tartotta fenn a vádat és a kártérítési igényt.

A komiszár szerint is igaz, amit a lap írt

A tárgyaláson a vádlottak padján a két Zikeri és Rosenfeldné szerepeltek tanúként. Felvonultak mindazok, akik szemtanúi voltak, hogy a megvert zsidók véresen vonultak végig a városban a szekerekkel és az autó találkozására után. Kihallgatták

a rendőrségi komiszárt is, aki fenntartotta mindazt, amit a Bistritzer Deutsche Zeitung lapjában közölt.

Többszöri elhalasztások

Az első tárgyalás után többször is elnapolták az ügyet, mert az egymillió kártérítési perhez szükséges volt annak igazolása, hogy Zikelui ki tudja-e fizetni a hárommilliót vagy sem. Ugyancsak szükséges volt egy formális okirat annak bizonyítására, hogy a bucaresti tanár, aki mint Manoliu bátyja a maga számára kéri az egymilliót, tényleg jogosult az örökösödési igényre. Jónéhány elhalasztás után végre tárgyalni lehetett volna az ügyet, de akkor az egyik bíró megbetegedett és így a pert újra kellett halasztani. Végül új tanács elé került a per, melynek tagjai Decuseara tanácselnök és Pastia bíró voltak.

A perbeszédék

A tárgyalásra újra beidéztek az összes tanukat, de miután a vallomások az azt megelőző tárgyalásokon már jegyzőkönyvek voltak felvéve, a törvényszék elől a kihallgatásoktól és így a perbeszédre került a sor.

Xantopol a magánvád képviselőjében hangsúlyozta, hogy a kapitányt és az iskolaigazgatókat megrágalmazták a cikk-

ben. Dragulinescu kapitány nem azonos azzal a kapitánnyal, aki a zsidóverést rendezte a beszercei országúton. Azután kiemelte a védőügyvéd, hogy milyen szerepet töltenek be a magánvádlók Beszerce város és a megye életében és fenntartotta a kártérítési igényt a laptulajdonossal szemben.

A bűnösök perelnek és a vádlók ülnek a vádlottak padján

Dr. Ghilezán védőügyvéd fejtette ki ezután, hogy milyen visszas helyzetet teremt ez a per. A bíróság előtt egy rendőrkomiszár igazolja, hogy mindaz, amit a Bistritzer Deutsche Zeitung megírt, megfelel a valóságnak. A cikket szemtanúk és a hatósági jegyzőkönyvek alapján írták, tehát nem áll az, hogy rágalmozás történt. A cikkiró igazat írt, tehát nem rágalmozott. Tehetetlen, öreg embereket vertek brutálisan véresre és most azok, akik ezt tették, szerepelnek mint vádlók. A bűnösök helyett azok kerültek a vádlottak padjára, akik védelmére keltek a verekedés áldozatainak. Dr. Ghilezán végül a vádlottak felmentését kérte.

A bíróság rövid tanácskozás után péntekre, harmadikára halasztotta az ítélet kihirdetését.

Májusban rendkívüli ülés lesz, amelyen megszavazzák az állampolgársági törvényjavaslatot

Az Országos Zsidó Tanács üldöztsége a miniszterelnöknél

Bucuresti-Bukarest március 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az országos zsidó tanács delegációja dr. Fischer Tivadar képviselő és dr. Mayer Benzer szenátor vezetése mellett audiencián jelent meg ma délelőtt Mironescu miniszterelnök előtt. A delegáció nevében dr. Fischer Tivadar kérte a miniszterelnököt, hogy az állampolgársági törvényjavaslatot hozza még ebben a szesszióban a parlament elé, úgy, ahogyan

azt a trónbeszéd annak idején bejelentette.

Mironescu miniszterelnök azt válaszolta, hogy nem áll módjában az állampolgársági törvényt ebben a szesszióban módosítani, az idő rövidsége miatt. Igéretet tett azonban arra, hogy a májusban összehívandó rendkívüli ülés szakban a parlament elé terjeszti a módosítási javaslatot.

Feketéből fehéret, feketéből sárgát, sárgából fehéret, stb. stb. Vagy bármilyen színt bármilyenre

Nincs többé ócska cipő!

garancia mellett

Ipari festőde Cluj, Str. Bucovinei, v. Munkácsy u. 32. Tel. 595. Felvételi helyek: Bergner Mór bőrlétele, Str. Reg. Maria 18. Tel. 340. Hoffmann Ernő, Cal. Mator 25.

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez !!!

Mindazok, akik születésüktől, vagy későbbi behatás folytán kénytelenek szemüveget viselni, különös gondot kell fordítsanak arra, hogy akár saját maguk által választották, akár az orvos által előírt szemüvegük pontosan fejjükre és arcukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az üveget orvos írja elő, épp oly lényeges azoknak, akik sokat írnak, olvasnak, avagy precíz rajzokat, v. mechanikai munkát végeznek, hogy a keretet szaklátszerész válassza meg, szükség esetén formálja azt a fejüket és az arc szerint.

Ezen okok figyelembevételére indította Kolozsvár alatt jegyzett legrégibb szaklátszerész céget azon — nyugaton régen bevált — rendszer bevezetésére, hogy minden darab, üzletében összeállított szemüveget a cég jegyével ellásson, a kereten előforduló deformációt vagy törést két éven át díjtalanul végezze és erről írásbeli garanciát vállaljon. — Azon biztos hiszem, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit felismeri és értékeli. kérem szíves pártfogásukat.

Kun Mátyás Fia szaklátszerész

Cluj, Calea Victoriei No. 2 — Alapítási év 1864

A Schwartz - étteremben Cal. Reg. Ferdinand 63.

HUSVÉTI KOSZT

abonálható. Ugyanott palesztinai bor kapható

Női és férfi kalapokat

formál, fest, tisztít és vasal szakszerűleg és jutányosan

MECHT KALAPÜZEM

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30. (a nagy vashid mellett). Fiók: Dej, Cal. Traian 9. Dus választék eredeti női kalapmodellekben, engrosban és detailban.

AMBROSI, FISCHER & CO

AIUD-JUD-ALBA

Szőlőültvények, alanyvesszők, gyümölcsfák, diszfák, rózsák stb. legjobb beszerzési forrása.

Első osztályú alanyvesszőket, Berlandieri x Riparia, Riparia portalis és Riparia x Rupestris, adunk el mélyen leszállított áron. Szőlőültvényeket is szállítunk előnyös áron mellett. — Arjegyék díjtalan.

Női kalapok

legnagyobb választékban, legjobb kivitelben, legdivatosabb formában, legolcsóbb áron kaphatók:

„MISS“ Kalapszalón

Cluj, volt Kossuth Lajos uca 7. szám.

Ha szolid és megbízható helyről LIBAZSIR

szükségletét be akarja szerezni, írjon vagy kértse árajánlatot

משה שניידמן KLEIN orth. kóser szar és baromfi-szarnokából Oradea, Sagana 8. Alapítva 1912. Szállítás postán és vasúton saját bődőben.

a világmárka megóvját Önt a nemi betegségektől.

A Zsidónő Szakácskönyve

1000-nél több kitünő recept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vászonkötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

DERBY

100.000 lejes sorsolásunkon ki nem húzott sorsjegyek tovább játszanak.

Huzás ápr. 15-én. Főnyeremény 25.000 lej

Elfogták az Iva...
A nyom... sem érke...
Oradea-Nagyvára...
Ehelyett a meggy...
Sarafoceanu kom...
Ha szolid és megbízható...
„OLLA“ GUM...?
A Zsidónő Szakácskönyve...
DERBY...
Huzás ápr. 15-én.

Elfogták az élesdi rablógyilkosság tettesét

Ivan Teodort, a börtönből anuárban kiszabadult fegyencet letartóztatta a nyomozást vezető komiszár

Az élesdi csendőrség a meggyilkolt kereskedő bátyját gyanúsította a gyilkosság elkövetésével. Hozzá tartozói hazugságokkal leplezték a gyilkos hollétét

A nyomozással megbízott csendőrőrmester másfél nap alatt sem érkezett el Élesdről Kövesdre

Oradea-Nagyvárad, március 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az Élesden elkövetett borzalmas rablógyilkosság nyomozása, amely napokon keresztül tartotta izgalomban Élesd lakosságát, vasárnapra várakozó eredményre vezetett. A Székelyhídről Élesdre vezényelt Sarafocanu komiszár kétnapos nyomozás után a rablógyilkosság tettesének nyomára jutott. Jelmező a helyi nyomozó hatóságok zsenialitására, hogy a gyilkos az Éicsd közelében levő Kövesd községben tartózkodott és a gyilkosság elkövetésének pillanata óta irányult a gyanu, de ennek ellenére is az élesdi csendőrség nem tartotta szükségesnek a nyomozást ebben az irányban folytatni. Kövesd községben lakik egy, a nagyváradi ügyészség börtönből januárban kiszabadult fegyenc, Ivan Teodor, aki egy országuton vándorló tót üvegezőlegény meggyilkolása miatt került börtönbe.

A csendőrség tudta, hogy Ivan Teodor itthon van, de az eredménytelen nyomozás során ki sem hallgatták.

Ehelyett a meggyilkolt Terebesi Sándor közvetlen környezetében kereste a gyilkosság tettesét. Terebesi Samu, a meggyilkolt kereskedő bátyja panaszkodott az újságírók előtt, hogy Pop Joan csendőrőrmester többször is maga elé citálta és olyan kérdéseket intézett hozzá, amelyek arra engedtek következtetni, hogy őt vádolja a gyilkosság elkövetésével. Meg akarta tudni, hogy milyen viszonyban éltek, hogy mi történt azután, mikor Terebesi Sándor elment bátyjától és reggel hogyan fogadta Terebesi Samu öccse meggyilkolásának hírére.

Sarafocanu komiszár figyelme már az első napon Ivan Teodorra irányult és szombaton délben azt az utasítást adta Pop Joan csendőrőrmesternek, hogy menjen át Kövesdre és kerítse kézre a gyanúsítottat Pop Joan szombaton el is indult Élesdről, azonban vasárnap délben még nem érkezett oda. A komiszár, aki hiába várta a csendőrőrmester jelentését, auton stánament, de sem az uton nem találta és amikor Élesdre érkezett, ott senki sem tudott arról, hogy az őrmester megérkezett volna a faluba.

A komiszár erre egyedül kezdte meg a nyomozást a községben.

Megállapította, hogy Ivan Teodor egy Lukács Kati nevű községbeli asszonyval él vadházasságban. A komiszár a nő lakásán remélte megtalálni Ivan Teodort.

Amikor belépett a házba, Lukács Kati nyitott ajtót, aki rémülten felsikoltott, amikor a rendőrtisztet megpillantotta. Sarafocanu ekkor kikérdezte az asszonyt.

— Hol van Ivan Teodor?
— Nem tudom — felelte az asszony —, mert már három napja elment és még mindig nem jött vissza.
— Hová ment?
— Azt mondta, hogy Nagyváradra megy és már pénteken elment hazulról.
A komiszár ekkor kihallgatta az asszonyt hugát is, aki ugyanazt a vallomást tette, mint Lukács Kati. Sarafocanu folytatta a nyomozást a községben és megállapította, hogy a két nő hazudott. A

szomszédok vallomásából kiderült, hogy Ivan Teodor a péntek éjszakát itthon töltötte és csak szombaton indult el hazulról.

A komiszár ekkor a környező falvak összes csendőrségeit értesítette, hogy ügyeljenek fel az utakra, amelyek Élesdről indulnak ki a megye különböző részei felől.

Vasárnap délután jött meg az első értesítés Élesdre, amely arról számolt be,

hogy Ivan Teodort az országuton elfogták.

A gyilkos Élesdről Kolozsvár felé vette útját és a leértésett községek csendőrpatriuljai szembetalálkoztak vele. Ivan Teodor menekülni próbált, de végül is kénytelen volt megadnia magát.

Ivan Teodort vasraverve szállították Élesdre, ahol folyik a kihallgatása.

A csendőrségnek egyelőre pozitív bi-

Buzdugan régens fia lesz Teianu helyett az új pénzügyi államtitkár

Portărea földművelésügyi alminiszter ma számol be a kölcsön alá írásáról

Bucuresti-Bukarest, márc. 30. Portărea földművelésügyi alminiszter ma érkezik vissza Párisból és a holnap reggeli minisztertanácson számol be a kölcsön aláírásáról. Külföldi pénzügyi körökben egyébként máris nagy érdeklődés mutatkozik a kölcsön címletei iránt és kétségenkívülinek látszik, hogy

a legtöbb helyen tul fogják jegyezni Popovici pénzügyminiszter ma audiencin jelent meg a királynál, akivel közölte, hogy orvosai rendelkezésére kénytelen szabadságra menni és valószínűleg már e hét végén külföldre utazik. Popoviciot ismét Marinescu

fogja helyettesíteni. Ezzel kapcsolatban a lapok azt írják, hogy amennyiben Teianu lemondását nem sikerülne visszavonítani, úgy valószínűleg Buzdugan a Banca Nationala egyik igazgatója, a volt régens fia lesz a pénzügyi államtitkár.

Horvát Ferenc öngyújtót adott el: 500 ezer lej pénzbírság, vagy hat hónapi börtön

Egy öngyújtó eladási ügy felebbviteli tárgyalása a kolozsvári törvényszék előtt

Cluj-Kolozsvár, március 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári törvényszék első szekciója ma rendkívüli jellemző perben hozott marasztaló ítéletet. Horváth Ferenc kolozsvári pékmester ült a vádlottak padján, akit huszonegy öngyújtó és 3656 darab kovakő forgalombahozataláért tartóztatott le a rendőrség és már nyolcvan napja ül a vizsgálati fogságban. Horváthot, akit hat gyermeke vár haza,

500 ezer lej pénzbírsággal sújtották, de mert a pénzt nem tudta kifizetni, kénytelen leülni a büntetés maximumát, a hat hónapot.

A törvényszék előtt Horváth Ferenc elmondta, hogy az öngyújtókat egy kolozsvári ügynöktől vette meg és anélkül, hogy tudta volna, miszerint az öngyújtók forgalombahozataláért büntetés jár, el akarta azokat adni a vásáron. Büntetlen elő-

életü és ha csak sejtette volna, hogy az öngyújtók eladását törvény tiltja, nem is kísérlete volna meg, hogy vásárra vigye azokat.

A törvényszék másodfokon 180 ezer lejre szállította le Horváth pénbüntetését, de Horváth ezt az összeget sem tudja megfizetni és ezért továbbra is fogságban marad.

A törvényszék vádtanácsa helyben hagyta Stanemir földművelésügyi vezérfelügyelő és Bálint pénzügyi ellenőr harminc napos vizsgálati fogságát

Stanemir roppant előkelően viselkedett a tárgyaláson. Az egyik kolozsvári ügyvéd kollegájának nézte

Cluj-Kolozsvár, március 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári törvényszék folyosóján hétfőn délelőtt megismétlődött az az izgalmas jelenet, amely Tanasescu vezérfelügyelő letartóztatásának megerősítését kísérte. A harmadik szekció vádtanácsa döntött hétfőn délelőtt Stanemir földművelésügyi vezérfelügyelő és Bálint pénzügyi ellenőr 30 napos vizsgálati fogságáról. A törvényszék határozathozatala ezalkalommal sokkal rövidebb ideig tartott, mint szombaton és bármennyire is fejtegette meglepő elánal Stanemir, hogy távol van mindentől, ami feketeszasz, a törvényszék helyben hagyta a harmincnapos vizsgálati fogságról szóló végzést.

Stanemir a határozat ellen rendkívüli erővel tiltakozott a tanács előtt.

— Ki ez a hangoszavú ügyvéd? — kérdezte az érdeklődők közül valaki.

A kétnapos borotválatlansága ellenére nagyszerű fellépésű és fölünyes megjelenésű Stanemirt ügyvédnek nézte az egyik

kolozsvári fiskális. Stanemirt nem törte meg a marasztaló végzés és olyan fölünyesen lejtett el az érdeklődők csoportja előtt, mintha őt jöttek volna ünneplni. Mellette úgy nézett ki a törvényszéki fegyőr, mint egy aláztos hordár, aki előkelő vendégét kíséri szállodai szobájába.

Minden regénynél érdekesítőbb olvasmány

II. Vilmos császár emlékiratai

„ESEMÉNYEK ÉS EMBEREK AZ 1878—1918. ÉVEKBŐL”
Ara 160 lej helyett 40 lej
Kapható az Uj Kelet könyvosztál. ában. Vidékre 48 lej pénz, vagy bélyeg ellenében portómentes szállítással

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

DERBY
100.000 lejes sorsolásunkon ki nem huzot sorsjegyek tovább játszanak.
Húzás ápr. 15-én. Főnyeremény 25.000 lej

GYERMEKKOCSI DUMPING
„DAC” CORSO - BAZÁRBAN „DAC”
CLUJ VÉDJEGYŰ
Árjegyzék kívánatra ingyen!

remben and 63. OSZT anott bor

lapokat szaksterülez ÜZEM nd 30. (a nagy Cal. Traian 9. Kalapmodellek-etailban.

HER&CO ALBA esszők, gyű- zsák stb. Forrása. et, Berlandieri és Riparia x leszállított ára szállítunk elő- gyzők díjtalan.

sztekban. en. rmában. kaphatók: ón ueca 7. szám.

bizható sükeglató be- zerezni, írja- la tot orth. kóser ndea, Sagana 8. ajdi bódában.

a világmárka megóvja Önt a nem- betegségek- től.

nő nyve

nő re- lda as, ászon- v

LEI

a z stályában

ET LELKE: KELETBEN

Az arab executive heves kampányt indított a béke ellen, de Az arab falvak sorra tradicionális békét kötnek a zsidó koloniákkal

Weizmann nagy beszéde az Emekben
a munkáról és a bizalomról

Jeruzsálem, március 30. Közölte az Uj Kelet Weizmannnak a Jewish Agency főirodája tiszviselőihez intézett beszédét a mérgezett atmoszféráról és „árulásról”. A cionista világszervezet elnökének a beszéde érthető feltűnést keltett Palesztinában, ahol a sajtó erősen foglalkozik Weizmann megnyilatkozásával. Az elnök egyéb kint körútját a koloniákban, Nahalalban kezdte meg. Itt a község egy küldöttségének beszédére Weizmann hosszasan felelt és örömeinek adott kifejezést, hogy éppen az Emek gyöngyéből, Nahalalból indul szemleutjára.

A fődolog a munka

— Az utóbbi két esztendő súlyos harcainak során — mondotta Weizmann — szemem egyre az Emek felé néztek. Az Emek munkásainak teljesítményei a galut cionistáiban is megszálladították az ügyünkbe vetett hitet. Az olyan mű, mint amilyen a zsidó ujjáépítés, kell hogy nehéz időket és éljen át. Mindnyájan jól tudjuk, hogy hosszulejárata munka ez. A lehetőség szerint el akarunk kerülni mindenféle harcot, de nem mindig áll ez módunkban. Sokan hivatkozunk a nehéz időben elvesztett hitükre és mérget fecskendeztek a mi szervezetünkbe. Amikor felszólítottak, hogy menjek Amerikába, azt válaszoltam az amerikai cionistáknak: „Két esztendőn át elhanyagoltátok kötelességeiteket és nemcsak az „áruló” kormányra hárítottátok a felelősséget, hanem vezetőket is azzala súlyos szemrehányással illettétek, hogy ők is árulók”. Az ilyen időkben egészen elhagyatva éreztem magam. Most talán valamivel javult a helyzet. Ki tudunk valamit gazt gyomlálni és talán az ujjáépítés új korszaka kezdődik. Éppen elég időt fecseleltünk el díszkuszsiókkal. Megint meg kell értsék zsidóink, hogy fődolog a tényleges munka. Ez a megértés most lassan ismét bevonul a köztudatba.

Két távirat ereje

Weizmann végül a munkások felé fordult és így szólt:

— Jól tudom, a ti sorsotok összefügg az én sorsommal. Megragadom az alkalmat, hogy megmondjam, hogy két távirat, amelyet a Fehér Könyv közzététele után kaptam, különösen fokozták önbizalmamat. Az egyik, amelyet az Emek munkásai küldtek, a másik, amelyet Rotschild báró intézett hozzám. Ezeket a sürgönyöket munkám közben mindig is szem előtt tartottam. Szeretném ezért hálás köszönetemet kifejezni előttek mindazokért, amiket ti a gazdasági, a lelki és politikai válság nehéz napjaiban cselekedtetek. Ti voltatok azok, akik erőt és bátorságot öntöttetek belénk, hogy munkánkat folytassuk. Feltétem nemcsak azt célozza, hogy köszönetet mondjak nektek, hanem azt is, hogy erőt merítsék a ti munkátok és bizakodástok forrásából. Végül még egy szót: én gyakran szoktam beszélni a türelem fontosságáról. Tíz, vagy husz év rövid idő nagy alkotásra. En a türelem tanulását minden nyelven és mindenütt megtanultam és remélem, hogy ti is, akik Palesztina földjéhez vagytok legyökeresve és várjátok az új jövővényeket, türelmet fogtok bizonyítani. Mindnyájan a jövőért dolgozunk!

Weizmann beszédét óriási lelkesedéssel fogadták.

Az arab Executive tudni sem akar a békéről

Jeruzsálem, március 30. Az arab Executive hivatalos közlést adott ki, amelyben többek között a következőket mondja: „Örülünk annak, hogy mindezekig senki nem hagyta magát közülünk megtevesztetni dr. Weizmann békejavaslata által. Mi nem haboznánk mindama személyiségek nevének nyilvánosságra hozatalával, akik Weizmannnal tárgyalásba bocsátkoznának. Nem vennénk tekintetbe pozícióját. Az arabok javát nem szolgálják sem hivatalos, sem félhivatalos tárgyalások. Mindezek csak azt a feltevést erősítik meg, hogy az arabok elismerik a Balfour-deklarációt és a mandátumot.”

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint az arab Executive az angol kormány

nak azt az előkészítő munkáját, hogy Weizmannt összehozza az arab Executive vezetőivel, nem vették figyelembe, jóllehet fel kell tételezni, hogy a kormány megértette az arab Executivevel, hogy Londonban szívesen látnák a tárgyalások beindítását. Szeretnék, ha a kormány a zsidók és arabok képviselői az országfejlesztő terveket és a törvényhozó testület problémáit vitatnák meg.

Az arab Executive március 24-én tartott ülésén elhatározta, hogy igazgatósági bizottsága ezental naponta fog összeülni, minthogy a mai súlyos helyzetben tagjainak állandó kontaktusára sürgős szükség mutatkozik.

Moza zsidó kolónia békét kötött Colonta arab faluval

Jeruzsálem, március 30. A Jeruzsálem melletti Moza nevű zsidó kolónián ünnepélyes aktusa zajlott le annak a tartós

békekötésnek, amelyet a zsidók kötöttek a Colonia nevű szomszédos arab falu lakóival. Az 1929 augusztusi zavargások felidézői ugyanis Coloniából származtak. A felkelők Moza kolóniáját elpusztították és Macleff zsidó kolonista családját élve elégették. Broza kolonistának a javaslatára, akit annakidején azzal vádoltak, hogy megölt egy arabot, de felmentették, tárgyalóbizottság ült össze a Jewish Agency, az arabok és Petach-Tikva képviselőiből. Ezek tárgyaltak Colonia arabjaival. Résztvett a tárgyalásokon zsidó részről még Charles Passmann, az American Cion Commonwealth képviselője is. Az ünnepi békekötést hagyományos keleti módon hajtották végre. A vérbosszu elhárításának szimbolikusaként a Macleff-család egyik életben maradt tagjának hozzájárulásával leölték egy bárányt. A ceremónián résztvett a Jewish Agency executívájának tagja, Kish ezredes is. Később dr. Weizmann is meglátogatta Moza kolóniát, Jeruzsálem és Tel-Aviv közötti útján.

A békét Ábrahám Schapiro hozta létre, aki egyébként 1921 májusának súlyos exceszusai után is létrehozta a békét Petach-Tikva és a szomszédos arab Jahudia nevű falu között. Azóta Petach-Tikvát az arabok egyetlen egyszer sem támadták meg.

Dolgozik az olasz cseka

Észak-Olaszországban állítólagos merénylettervek miatt számos tekintélyes személyiséget leirtottak

Belgrád, március 30. Milánói magánjelentések szerint Olaszország politikai titkosrendőrsége, az OVRA, amely módszereiben tökéletesen más a rettegő orosz csekának, újabb „összeesküvéseket” fedezett fel. Az összeesküvésben való részvétel gyanúja miatt az elmúlt napokban Milánóban, Turinban, Genovában, Velencében, Veronában és Bolognában tekintélyes személyiséget, nagyrészt tanárokat, orvosokat és ügyvédeket letartóztattak. Az OVRA azt a vádat emelte ezek ellen, hogy pokolgépes merényletet akartak elkövetni a fasiszta párt vezetőségei ellen. A hivatalos jelentések szerint több exponált fasiszta vezető az utóbbi hetekben postán pokolgépeket kapott, vagy pedig bombákat találtak ezek lakása közelében, amit azoknak az északolaszországi intellektueleknek a rovására írnak, akik még mindig nem csatlakoztak a fasiszta párt-hoz. Arról, hogy kikkel szemben akarták elkövetni ezeket az állítólagos merényleteket, nem beszélnek a jelentések és általában az a meggyőződés uralkodik Olaszországban, hogy ezeket a merényleteket, illetve merényletterveket az olasz cseka találta ki csak azért, hogy a kizemelt személyeket börtönre vethessék.

A svájci olasz határon elfogták Beltonni és Delfini olasz menekülteket, akik hazájukba akartak térni. Ezeket

azzal gyanúsítják, hogy merényletet akartak a párisi antifasiszta központ megbízásából Mussolini ellen elkövetni. Bár a két embernél semmiféle fegyvert nem találtak, a vád miatt Rómába az ujonnan szervezett államvédelmi bíróság börtönébe szállították be őket.

A fasiszta párt közben tovább folytatja a szlávüldözéseket és a jogszláv-ellenes tüntetéseket. Erre legutóbb Sedej görzi érsek huszonöt éves főpapi jubileuma adott alkalmat. Sedej ellen a múlt évben heves támadást indított a fasiszta sajtó szlávbarát politikájá miatt és több ízben hatóságai eljárás is folyt ellene. Az ünnepségen, amelyen a katonai és polgári hatóságok is részt vettek, a fasiszták tüntetéseket rendeztek és az istentisztelet után felvonulást tartottak, amelyen Jugoszlávia ellen tüntettek. Hír szerint hasonló tüntetésekre készülnek Triestben is.

Az olaszországi szlávüldözéseknek élénk visszhangja támadt természetesen az Itáliából elűldözött szlávok körében. A ljubljani egyetemen tanuló mintegy háromszáz venezia-giuliai szláv diák megalakította a „Venezia-giuliai jugoszláv egyetemi hallgatók egyesületét”, amelynek alapszabályait a drámai bán már jóváhagyta. Bécsben is rövidesen konferenciát tartanak az olaszországi jugoszláv és német kisebbségek képviselői, s erre a gyűlésre meghívták a görög kisebbség delegátusait is

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság CLUJ, P. Unirii (Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket előnyös kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyváradon és Temesváron.

Saját tőkéi 143 millió lei

AFFILIÁLT INTÉZETEI: Tordaaranyosmegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Alsófehérmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Szt.-Keresztúron, Szászregényvidéki Takarékpénztár Rt. Szászregényben és Népbank Rt. Bánffyújváron, Szamosújvári Hitelbank Rt. Szamosújváron.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végezz!
Áruraktárai a vasút mellett.

SPORT

Husvétkor Kolozsvárra jön a szegedi Bástya Vasárnapi eredmények

A vasárnapi bajnoki forduló mérkőzéseit Erdélyben a váratlanul hidegre fordult idő miatt csak részben lehetett megtartani. Kolozsváron hóviharban tartották meg az egyetlen bajnoki mérkőzést. A meccset hosszs huzavona után volt hajlandó csak levezetni Manu bírómert, a KMSC igazolványai nem voltak rendben. Az alkerület elnöke azonban megállapította, hogy a mérkőzést ennek ellenére meg kell tartani, mert az igazolványok hiányaért a vezetőség felelős. Így a meccset bajnoki jelleggel tartották meg. A mérkőzés folyamán az Universitatea óriási fölényrel játszva győzött 8:1 (2:0) arányban. Surlasiu Abrudan, dr. Giurgiu és Baciu gólyaival.

Temesvár. Beogradski—Ripensia 4:2 (2:1). A Ripensia a tavaszi szezonban nem váltja be a hozzáfűzött várakozásokat. A Beogradski ellen meglepően gyenge játékot mutatott, védelme nagyon keveset nyújtott és csatársorában csak Schwarz volt agilis. Bajnoki mérkőzések: UDR—Politechnica 2:0 (2:0). TMTE—Kinizsi 1:0 (0:0). Gyapji—Kadima 2:0 (1:0).

Brassó. IAR—BMTE 1:1 (1:0) barátságos. Brasovia—Viktoria 4:0 (1:0). Máramarossziget. SzSE—Maramaros 2:1.

Arad. Olimpia—Voința 3:0 (2:0). ATE—Viktoria 5:1 (1:1). AAC—Unirea 5:0 (3:0). AMTE—Gloria 0:0. A bajnokság élére az Amte került, egy ponttal a Gloria előtt, mely azonban egy meccsel kevesebbet játszott.

Nagyvárad. Crisana—Makkabi 11:0 (6:0). A mérkőzés óriási hóviharban, irreális körülmények között zajlott le. A Makkabi 8 emberrel állt ki, a második félidőben pedig már csak öt játékosra létezett a pályán és ekkor a bíró lefújta a játékot. NAC—Egyetértés 5:2 (3:1). Nagyszalonta. Nagyvárad Törekvés—Corvin 1:0 (0:0).

Az FSSR taggyulete lett a FIFA-nak. Bukarestből jelentik: Az FSSR elnöksége szombatot levelet kapott a FIFA-tól, melyben értesítik, hogy a FIFA felvette tagjai sorába a román labdarúgó szövetséget. Erről a FIFA leírta az összes tagállamokat is.

Kolozsvárra jön a szegedi Bástya. A román-magyar sportbéke eredményeként egész Erdélyben nemzetközi programokat bonyolítanak le husvétkor. Kolozsvárra a Haggibor, Universitatea és KAC csapatai a szegedi Bástyát költették le. A Bástya első napon az Universitatea megerősödött csapatával mérkőzik, míg hétfőn valószínűleg a KAC—Haggibor kombinált lesz az ellenfele.

Budapest. Ujpest—Budai 11:7:1 (4:0). Az Ujpest minden ellenfelét kenterbe veri.

Ferencváros—Nemzeti 2:2 (1:0). Vasas—Sabaria 4:0 (2:0). Szeged. Bástya—Pécs-Baranya 4:1 (2:0). Pozsony. Bratislava—Kispest 2:1.

A Hungária német turáján mindkét meccset megnyerte. A tennis-Borussia csapatát 4:1 arányban győzte le, míg Chemnitzben a Politzei SV csapatával fölényes játék után 6:3 (5:1) arányban ért el szép eredményt.

Prágában óriási érdeklődés mellett folyik Európa birkozósbajnoksága. A bajnokságokon különösen az északi államok szerepelnek elsőrangú erővel.

Különösebb rendezés nélkül zajlott le a budapesti munkásság vasárnapi négygyűlése. Budapestről jelentik: A Tattersaalban tartott négygyűlésen felhívás hangzott el abban az irányban, hogy a munkásság ma vonuljon a parlament elé és rendezzen tüntetést. Emiatt készenlétbe helyezték a rendőrséget s az országgház környékén különösen erős rendőrsztagokat vonultattak fel. Feltizenkettő tájban kisebb csoportok verődtek össze. A rendőrök igazoltatás közben 96 tüntetőt bepisértek a kerületi rendőrségekre. Különösebb rendezés később sem történt.

Női, férfi ruhákat szintelenít, fest tisztít

CZINK, Cluj

HI

Uj Kelet az
bánsági sajtó
főszerkesztője
Felelős szerkesztő:
Bukaresti
Hátszegi Ernő
Bánkaink utánnny
megjelölésév

— Hideg időjárás
jelentik: A meteor
prognózis szerinti
meg élénk északi
ismétlődő rövid
javulás valószínű
peseben ma délelben.

— Kávéházakban
nátha, influenza és
főlla szopogása.

— Egy amerikai
millió dollár v
nagyja. Londonból
pal ezelőtt megh
Wendel, egy ame
aki apja halála óta
nem élt palotájában
szere a villanyt, v
gedte bevezetni és
A nyolcvan éves m
lár értékű vagyos
delele értelmében
jöttékonycélu intéz
esztendői.

— A Haggibor
12-én és 13-án
gós tör- és kard
vár bajnokságáért
versenyt íránt szé
vannul meg. A Ha
doskodott róla, l
kifogastalanabb z
tesek díjazására
vannak kitzve.

— Székelyi za
szédülés, izgalmi
félelemérzés, bód
szüllet esetén a t
keserűvíz a gyom
talmát gyorsan el
a vérkeringést és
könnyebbülést sze
orvosai a Ferenc
fiaknál, mint nők
jes eredmény
Ferenc József ké
ban, drogériák
kaplató.

— Az énekes
rendőrtiszt ellen.
nap éjszaka izgal
le Párizsban a r
bánságon. Ejjfel
öltözött idősebb k
ország épületében
rületi kapitánnya
beszélni. Amikor
vezették, szó nél
több lövést tett a
kapitány a lövése
és így sértetlen
ésére több rendő
akik a nőtől elsz
ben még több go
szszonyt örizetbe
rosan, hogy a m
asszony, a cári op
ője, aki a bolse
Nikita asszony
rényletet bosszúb
a montmartrei sz
kott, a szállótula
rendőrség kilakol

HI

Tűzjelmes

MA

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati szolidaritás napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Helyi elnökség: Jámbor Ferenc
 Helyi elnökség: Jámbor Ferenc
 Helyi elnökség: Jámbor Ferenc

Hideg időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint hideg időjárás várható még élénk északi légáramlással és megismétlődő rövid hózáporokkal. Később javulás valószínű. A hőmérséklet Budapestben ma délelőtt 1 fok Celsius volt.

Kávéházakban, zsúfolt termekben mára, influenza ellen védő Anacot pasztila szaporítása. Egy fiola ára 37 lej.

Egy amerikai milliommós aggszűz száz millió dollár vagyonát jótékony célra hagyta. Londonból jelentik: Néhány nappal ezelőtt meghalt Newyorkban miss Wendell, egy amerikai milliommós leánya, aki apja halála óta teljes visszavonultságban élt palotájában, ahova sem a gáz, sem a villanyt, vagy gőzfűtést nem engedte bevezetni és soha nem ült autóbá. A nyolcvan éves nő után százmillió dollár értékű vagyon maradt, amit végrendeletében különböző kórházak és jótékony célu intézmények között kell szétosztani.

A Haggibbor sportegyesület április 12-én és 13-án rendez meg nagy országos tör- és kardívás versenyt Kolozsváron bajnokságért. A hagyományos sikerű verseny iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg. A Haggibbor vezetősége gondoskodott róla, hogy a versenyt a legkifogástalanabb zsűri vezesse le. A nyertesek díjazására gyönyörű tiszteletdíjak vannak kitűzve.

Székelési zavarok, bégörös, gyomor-szűdülés, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes Ferenc József keserűvíz a gyomor és bélszatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiűrti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy értékelték, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazták. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Az énekesnő merénylete a párizsi rendőrséget ellen. Párizsból jelentik: Tegnap éjjelzaka izgalmas jelenetek játszódtak le Párizsban a montmartrei rendőrkapitányságon. Éjjel tájban egy elegánsan öltözött idősebb hölgy jelent meg a rendőrség épületében és közölte, hogy a kerületi kapitánnyal magánúgyben szeretne beszélni. Amikor a kapitány szobájába vezették, szó nélkül revolvért rántott és több lövést tett a rendőrtisztre. A rendőrkapitány a lövések elől az asztal alá bujt és így sértetlen maradt. A fegyverdörrenésre több rendőr szaladt be a szobába, akik a nőtől elszedték a revolvért, amelyben még több golyó volt és a lölvöldöző asszonyt őrizetbe vették. Kiderült hamarosan, hogy a merénylő Ljubova Nikitin asszony, a cári opera egykori híres énekesnője, aki a bolsevizmus óta Párizsban él. Nikitin asszony elmondta, hogy a merényletet bosszúból követte el azért, mert a montmartrei szállodából, ahol eddig lakott, a szállótulajdonos kivánságára a rendőrség kilakoltatta.

Kolozsvári Mentők kesspézn sorsjátéka!
 Nyeremény garantálva és fizetve Banca Albina által
SOHA TÖBBÉ!
 ilyen alkalom, hogy csekély 100 lejért gazdag ember lehessen, mert
április hó 1-én 1 millió leit nyerhet
 A cluj Mentők sorsjegy húzásain.
Siessen a vásárlással, amíg nem késő!
 Sorsjegy kapható: dohány-hírlapáruda, borbélyoknál és uccal árusoknál, valamint 117 lej előzetes beklüde ellenében a Sorsjegyroda Cluj, Str. Memorandului No. 16.
 Nyeremény jegyzék hírlapilag közölve!

A Kelet Népe peszachi számában gyönyörű chaszid legenda Martin Buber tollából, Heine cikkek, Werner Sombart szenzációs hozzászólása a zsidó problémához. Jézus husvéti bevonulása Jeruzsálembe Josef Klausnertől. A folyóirat előfizetése félre 230 lej. Az Uj Kelet könyvosztálya elfogad előfizetéseket.

Eljegyzte Grósz Saroltát Násáudról eljegyzte Geist Mór Jimbor. (Minden külön értesítés helyett.)

Zsidók a Galuthban című megrázó, nagy zsidó történelmi filmet fogja vetíteni az „Epitómunkás Otthon-mozgó” (Patak uca 7), mely film szerdán, csütörtökön és szombaton 6-9 óráig, vasárnap fél 3 és fél 5 órai kezdettel lesz műsoron.

Husvét (peszachi) istentisztelet. A Ferdinánd király uti zsinagógában a husvéti istentiszteletet rendje a következő: szerdán, ápr. 1-én ünnep előestéjén az istentisztelet este 7 órakor, másnap, csütörtökön egyneked 8 órakor kezdődik. A muszaf istentisztelet mindkét napon d. e. 10 órakor kezdődik. Ünnep elsőnapján — csütörtökön — a d. e. istentisztelet keretében Klein Eliáhu rabbi ur ünnepi beszédet mond. Szerdán reggel 7 órakor az istentisztelet keretében Szijum lesz.

Ha hashajtóra van szüksége, vegyen be este 2-3 szem piciny Artin dragéet, reggelre enyhe, biztos széke lesz.

Peru nem tud fizetni. Londonból jelentik: Peru pénzügyminisztere közölte a Limában akkreditált külföldi diplomatákkal, hogy Peru e pillanatban nem tud megfeleni a külállamokkal szemben vállalt fizetési kötelezettségeinek.

A filmszínész hagyatéka. Párizsból jelentik: Greta Garbo nagyon népszerű, de ki beszél ma már a még élő Asta Nielsenről, aki néhány év előtt a mozivásznon legemlegettebb primadonnája volt. Pyslander nevet már alig ismeri a mai mozilátogató s Chaplin elődjére, Max Linderre már alig emlékeznek. Mind ez azt bizonyítja, hogy nemcsak a színész sikere és emléke hal meg az aktor fizikai halálával, hanem ez a sorsa filmszínészeknek is. Most újból felbukkan a feledés ködéből Maz Linder neve, akinek rekvizitumai közül Chaplin örökölte a jellegzetes botot, a kalapot s talán egyebet is. Az egykori világhírű filmkomikusnak a hagyatékaért indult most harc. Max Linder 1925 őszén egy párizsi szállodában fiatal feleségével együtt megmérgezte hol tan találták. A komikus levelet hagyott hátra, amelyekben boldogtalan házasságáról ír, aminek szerinte a felesége volt az oka, akiben már a mézeshetek alatt csalódott és aki erős morfinista volt. Emiatt négy éves kisfiányára hagyta nyolcmillió frankos vagyonát és a gyermek gyámjává fivérének nevezte meg. Peters asszony, Max Linder feleségének anyja most hat esztendő után pert indított a végrendelet ellen. Alaplatannak mondja beadványában a komikus vádjait, amelyekkel feleségét elhalmozta és azt követeli, hogy ő lehessen a kisgyermek gyámja.

Tisztújítás a kolozsvári Chevra Kadisánál. Vasárnap, f. hó 29-én volt tisztújító közgyűlése a kolozsvári Chevra Kadisa szentegyletnek, mely alkalommal elnökké ismét Somogyi Miksát választották meg egyhangú közfelkiáltással. Alelnökök lettek: Klein Gyula és Sipos Jenő. Pénztáros: Rózsa Mór, gazda: Nagy Samu, ügyész: dr. Spitzer József, ellenőrök: Flor József és Gergely Dezső, gondnokok: Rónai István, Lőb Béla, Hunwald Gyula, Grünfeld Lajos és Hegedűs Kálmán. A választó gyűlést Rónai István választási elnök folytatta le és iktatta elnöki tisztjébe az új elnököt. Somogyi Miksa elnök programja: aggok házána létesítése, a chevra megszilárdítása és fejlesztése. A közgyűlés Heves Vilmos örökös diszelnök működésének méltatásával és az új vezetőség iránti bizalom kifejezésével ért véget.

Nyugodt alvás, friss ébredés az egészség legjobb kifejezője. Egészségének fenntartásához, idegeinek erősítéséhez járul hozzá, ha reggelre, uzsonnára Ovomaltine-t használ.

Amerikai elnökök éntrendjei. Newyorkból jelentik: Egy mindenféle jóismert jöhrü és dugszagdag newy. rki vendégloás, Janssen Gusztáv, aki a gasztronómia minden kérdésében tekintélynek ismernek el, a minap egy newyorki lapban érdekes felvilágosításokkal szolgált az Egyesült Államok elnökeinek „evészeti” titkairól. Többek között megírta, hogy Wilson akár minden étkezésnél rántott csirkét evett volna, annyira szerette. Roosevelt folyton az elhízásról panaszkodott de arról hallani sem akart, hogy koplajlon, vagy hogy a sörivásról leszokjék. A legszivesebben paprikás szeletet evett. Taft kizárólag husételekkel táplálkozott. Hoover a halféléket szereti és többször előfordult már, hogy családi vacsorája után betért Janssen vendégloájéba és halat rendelt.

Nellie Melba emlékezete. Sidneyből jelentik: Ausztráliában olyan nagyarányu gyászünnepeket tartottak a napokban az adelaiddi stadionban a nemrég elhunyt Nellie Melba operaénekesnő emlékezetére, amilyenre még sohasem volt példa. Egy hatszáz főből álló zenészekből és ötezer főből álló énekkar adta elő a művészi programot, amelyet nyolcvanezer főnyi közönség nézett végig.

Tragédia a Micki-egér miatt. Berlinből jelentik: Németország legnépszerűbb személye ma kétségtelenül a filmek „Micki egere”, akiről kis jelvényeket készítenek, amelyeket a férfiak és nők gomblyukokban hordanak. Ezeket a jelvényeket Németországban a legtöbb helyen reklámképpen ingyen osztogatják, egyébként az ilyen reklámok ára átlag huszonöt pfening. Egy kis cselédeleány Berlinben egyik árusítóhelyen ellopott egy ilyen jelvényt. Emiatt feljelentették és a leányt kétnapi fogházra ítélték, mire a leány megmérgezte magát.

NAPROL-NAPRA

A lapok napi példányszama az Egyesült Államokban megközelíti a negyven milliót. Ebből reggeli lapoké 14 és fél, az esti lapoké 25 millió. Az újságtrösztök kiadásában 45 millió a napi példányszama. Ehhez az alakulathoz 56 nagyvállalat tartozik. Közülük a legnagyobb a Hearst-lapok vállalata, napi 4 és fél millió példányszámmal.

Az angol posta hondoni kísérleti állomásán új rendszerü gyorstávírókészlékkel folytatnak kísérleteket, amelyeknek eredményéből máris arra lehet következtetni, hogy a táviratozást forradalmasítani fogják. Fotocellás leadó és gyorsfotografáló felvevők segítségével óránként 180 ezer szó kéziratjegyeit lehet táviratozni az új eljárással rádió segítségével korlátlan távolságokra is.

Nizsából jelentik, hogy Townsendon ausztráliai milliommós felesége, az amerikai egykori Ziegfield-gírl autóját szahadéka vezette a francia Rivierán, lezuhant és szörnyethalt. Bucsulevelében azt írta, hogy buskomorság miatt követi el az öngyilkosságot.

Április 2-án este 7 óra 23 perctől 10 óra 51 percig derült idő esetén holdfogyatkozás lesz látható Középeurópa-ban. 9 óra 7 perckor teljes lesz a holdfogyatkozás, ughyhog a föld árnyéka teljesen el fogja takarni a holdat.

A karakhi nacionalista kongresszus bizalmat szavazott Gandhinak. Londonból jelentik: A karakhi nacionalista kongresszus bizalmat szavazott Gandhinak és megbízta munkatársai megválasztásával, akik el fogják kísérni őt az összehívandó új indiai alkotmányozó konferenciára.

דיע קעננצייכן פיר קאפפע צוואטץ כשר שר פסח
 וינר רער הכשר שליטן מיט וועגעל ערוועהן דער נאמעס פון פאקק און דיע קאפע מיטלען אלס סוטצמארקע. **ביים איינקויף איינער שאכטל**
פסח קאפפע צוואטץ
 פערלאנגען ויע שטעטט איסדריקליך פראקטיש דער קאפע מיטלע לויט הכשר ור. ערוועהן דעם הערן אבערראינער שלמה זלמן אוללמאנן אויס ביטטריץ דען ריע מאכריק שטעטע אונטער וינער אבערראיפטיכט אונד אונטער שטענד ינער קאנטראללע סאן ור. ערוועהן ערנאנטען פראמפען יודישן אויסוועהרן קן דאס זעמליכע ערציגן יסעטע גארנאטירט פערלעססליך **כשר** וינר און אונדע בערענען בענאסן חערדען קענען.

Husvétí vétel occasio!
 Legprimább minőségű Burberry gyapju trenchcoats . . . Lei 2.700
 Praktikus! Minden idők legtökéletesebb kabátja, tiszta gyapju lódenből, a szezon ujdonsága, „Fibra” szabadalom csak 950
 Nagy választék női model kabát és kosztümökben férfi és gyermek konfekció cikkekben
Gyári áruk!
MASZLER JAKAB „FIBRA” lerakat
 CLUJ, Piața Unirii 21.

Cluj

KÖZGAZDASÁG

Nagy érdeklődés mellett zajlott le az Erdélyi Bank ezévi közgyűlése

Weisz Fülöp a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke és Conrad Ottó igazgató az Erdélyi Bank vasárnapi közgyűlésén

Cluj-Kolozsvár, március 30. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap délelőtt tizenkét órakor zajlott le az Erdélyi Bank és Takarékpénztár ezévi közgyűlése. Az igazgatóság gyönyörű kiállítású, francia és német nyelvű jelentésben számolt be az elmúlt évi eredményéről, mely a pénzintézet hatalmas fejlődését bizonyítja. A jelentés néhány statisztikai számot közöl, amelyekről néhányat alább közlünk, annak igazolására, hogy az Erdélyi Bank és Takarékpénztár olyan lendületes fejlődésnek indult, mint kevés más pénzintézet Erdélyben.

1926-tól 1930-ig a saját tőke 50 százalékkal nőtt, ugyanakkor a betétállomány a négyszeresére és a kihelyezési állomány az 1925 évi státuszhoz képest emelkedett. S míg 1926-ban a nyereség az összes saját tőke 5 százalékának felelt meg, 1930-ban 21 százalékot ért el. Rendkívüli sikerről számolnak be ezek az adatok, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy mindezeket olyan időben érte el a bank, amikor országos szinten rendkívül hitvány pénzügyi helyzetet tapasztaltak meg és számoltak fel.

A közgyűlés bizakodó hangulat mellett, előkelő vendégek jelenlétében zajlott le. Budapestről megjelentek a közgyűlésen Weisz Fülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke, és Conrad Ottó, a bank ügyvezető igazgatója. A közgyűlésen megjelent igazgatósági ta-

gok és betétesek lelkes ünneplésben részesítették a budapesti vendégeket.

Gróf Vass Béla igazgatósági elnök nyitotta meg a közgyűlést, majd Csifó Salamon unitárius teológiai dékán a betétesek nevében üdvözölte az igazgatóságot és a pesti vendégeket. Csifó Salamon lelkes beszédében hangsúlyozta, hogy milyen érdemei vannak Weisz Fülöpnek a bank életében. Weisz Fülöp az üdvözlésre elfogódottan válaszolt és az üdvözléseket Hargitay Bertalan igazgatóra hárította át, akinek — ugyanond — zsenialitása és munkaeurája kellett ahhoz, hogy a bank elérje eredményeit. Üdvözölte ez alkalommal a bank odaadó igazgatóságát valamint hivatalnokai karát, mely lelkes munkájával mindig támogatta az igazgatóságot.

Weisz Fülöp szavait lelkes ünnepléssel fogadta a közgyűlés. Ezután Gróf Vass Béla meleg szavakkal parentálta el gróf Horváth Toldy Rudolfot, a felügyelőbizottság volt elnökét, akinek helyébe Rózsa Mór gyógyszerártulajdonost választotta meg a közgyűlés.

A megjelentek ezután megadták a felmentvényt a vezetőségnek és a közgyűlés lelkes hangulatban véget ért. A közgyűlés után a KAC külteremben bankettkre ültek össze az igazgatóság tagjai és az illusztris budapesti vendégek.

Színház—Mozi

Román Opera műsora

Vasárnap, márc. 29 (este): Zsidónó. Nicu Apostolescu vendégzereplésével.

Hétfő, márc. 30: Sámson és Delila. (Olcsó helyárakkal.)

Szerda, ápr. 1: A teremtés. (Haydn oratórium.)

Péntek, ápr. 3: Macbeth. (Próza előadás.)

Vasárnap, ápr. 5 (este): Rigoletto.

Hétfő, ápr. 6 (délután): A trubadur.

Szerda, ápr. 8: Fidelio.

Péntek, ápr. 9: Szünet.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

A család esze. Ma este lesz a bemutatása az utóbbi idők egyik legmulatságosabb, pikáns, színpompázóan ötletes vígjátékának, A család eszének. Ez a darab a budapesti szezon egyik legnagyobb sikere s egészen biztos, hogy nálunk is el fogja ragadni a publikumot. Holnap megismétlik A család esze előadását, amelyet Fekete Mihály — aki a darabot rendezte — s Komár Juliska, Szentgyörgyi Mária, Benes Ilona, Vass Piri, Földényi László, Balázs, Lantos, Fülöp, Selmeczy Mihály játszanak.

A nőtlen férj. Hetek óta folynak a próbák Vadnay és Márkus híres új operettjéből, A nőtlen férjből. Az ideiglenes gyenge operett-teremben egészen kivételes helyet foglal el A nőtlen férj. Témája a legkitűnőbb vígjátékkal is felveszi a versenyt, olyan friss, ötletes, kerek meséjű alkotás. Vadnay László kifogyhatatlan humora ezúttal a pazar ötletek egész rakétázó sorozatát teremtette meg. Az új operett zenéje egészen modern, fülbemászó, eleven muzsika. A darabot Ihász rendezte, a zenekart Stefanides vezénvél, a főszerepeket Karácsonyi, Kertész, Nádor, Tompa, Ihász stb. alakítják. Egyszerre négy estére tűzte ki a színház A nőtlen férjet.

A vörös táncosnő Dolores del Rioval nem lankadó sikerrel folytatja diadalutját a Magyar Színházban Grandiózusabb, izgalmasabb, szebb filmet keveset produkált a modern filmgyártás. Dolores del Rio mellett Charles Farel alakítja a férfi főszerepet s ez — legegyszerűbben — a vörös táncosnót látnia kell mindenkinek.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Kedd: A család esze. (Ujdonság először. 35. Premierbérlet. Ssz. 234.)

Szerda: A család esze. (Ujdonság másodszer. 37. A. bérlet. Ssz. 235.)

Csütörtök: A nőtlen férj. (Operettujdonság először. Karácsonyi, Kertész, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. 36. Premierbérlet. Ssz. 236.)

Péntek: Nagypénteki szünet.

Szombat: A nőtlen férj. (Ujdonság másodszer. 37. B. bérlet. Ssz. 237.)

Vasárnap d. u. 3: Leányvásár. (Uj betanulásban, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozihelyárakkal. Ssz. 238.)

Vasárnap este 9: A nőtlen férj. (Ujdonság harmadszor, bérletszünetben, rendes helyárakkal. Ssz. 239.)

Hétfő d. u. 3: A bajadér. (Uj betanulásban, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozi-helyárakkal. Ssz. 240.)

Hétfő este 9: A kis gróf. (Uj szereposztásban, új betanulásban. Bérlet-szünetben, rendes helyárakkal. Ssz. 241.)

Kedd: A nőtlen férj. (Ujdonság negyedszer. 38. A. bérlet. Ssz. 242.)

Szerda: Az elcsérelt ember. (Ujdonság, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozi-helyárakkal. Ssz. 243.)

Csütörtök, péntek, szombat: Törvényes színházi szünet.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, CAL. REG. FERD 7 SZ.

Fióktintézetek: Dej-Dés, Beclean, Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágycseh, Jibou-Zsibó, Zalău-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosújvári fióktintézete

Saját tőkéi 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Engedélyezett devizahely!

קאנקורר

דיא טעקענדארטער יידישע געמיינדע וועט פיר זיך אפן און בעזעצן אין שו"ב יר"ש מרבית מיט קבלות פון 3 אנערקאנטע ארטה' רבנים. זעלבער מוסס אין בעל קורא זיין — געהאלט לומענטע — בעפארצוגט ווערדען דיא פיר קהל אפערטע קאנצען אפערטע ברו שפאטעסטענס יוד איר רבצ"א הבעל"ט נעכטס קאפלין איהער קבלות איינענדען שפענען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערטיסטען.

ארעסטע: Baruch Schieber Teaca

A Cluj—Dej—Bistrița és Cluj—Dej—Baia Mare—Sighet

autobuszok menetrendje:

1931. március 15-től:

INDUL:				
CLUJ—DEJ—BISTRITA				
Reggel	6	d. e. 11	d. u. 4	d. u. 6
"	8	d. u. 1	d. u. 6	d. u. 8
"	10	d. u. 3	d. u. 8	—

ÉRKEZIK:				
Cluj	d. e. 9	d. e. 10	d. u. 3	d. u. 6
Dej	d. e. 7	d. e. 8	d. u. 1	d. u. 4
Bistrița	—	d. e. 6	d. e. 11	d. u. 2

INDUL:				
CLUJ—DEJ—BAIAMARE				
Reggel	5.30	—	d. u. 2	—
"	8	—	d. u. 4	—
"	11	—	d. u. 7	—

ÉRKEZIK:				
Cluj	reggel 10	—	d. u. 5	—
Dej	reggel 8	—	d. u. 3	—
Baiamare	" 5	—	d. u. 12	—

INDUL:				
BAIAMARE—SIGHET				
Reggel	6	—	d. u. 1	—
"	10	—	d. u. 5	—

ÉRKEZIK:				
Baiamare	reggel 10	—	d. u. 6	—
Sighet	reggel 6	—	d. u. 2	—

Soha

nem volt még ilyen nagymérvű árleszállítás a piacon Atheneaum olcsó könyvei

Barbusse: Erő, füzve	68 lej
A. France: Hátrahagyott írásai füzve	34 lej
Heltai: Írók, színésznők	68 lej
Thackeray: Titmarsch	34 lej
Mihály E.: Az autók elektromos felszerelése	170 lej
Szalay László: Mihály bácsi 194 oldal	51 lej
Blasco Ibanez: Mindenki asszonya 288 oldal	68 lej
Blasco Ibanez: A meghódított tenger 300 oldal	68 lej
Emil Zola: Tiérése Raquin 284 oldal	68 lej
René Benjámín: Egy regényes élet 364 oldal	68 lej
Dos Passos: Newyork regénye oldalon, 2 kötet	102 lej
Bainville: Franciaország története 488 oldal, 2 kötet	102 lej
Ady Endre: A minden-titok versei	68 lej
Ady Endre: Új versek	68 lej
Ady Endre: Illés szekerén	68 lej
Ady Endre: Szeretném ha szeretnének	68 lej
Ady Endre: A magunk szerelme	68 lej
Ady Endre: Ki látott engem	68 lej
Ady antológia 264 oldal, 284 vers	156 lej

Kapható: Uj Kelet könyvosztályában Vidékre utánvétel vagy az összeg előzetes beküldése mellett szállítunk.

Apro hirdetések

Leszállítottuk az apro hirdetések árát

Hogy lehetővé tegyük a súlyos gazdasági helyzetben is mindenki számára az Uj Keletben való hirdetés: állás alkalmazás keresést, lakás bérbeadását, vagy bérbevételét, ingó és ingatlanok eladását és vásárlását, kiskereskedők és kisiparosok árúinak reklámirányítását, az apróhirdetések árát lényegesen leszállítottuk.

Az apróhirdetések új árai:

Egy szó ára (eddig 5 lej) most 4 lej. Vastagabb betűvel szedve (eddig 10 lej) most 8 lej. Allástkeresőknek egy szó (eddig 10 lej) most 3 lej. Vastagabb betűvel szedve (eddig 10 lej) most 6 lej. Csak vasárnapra feladott hirdetés után 25 százalék felárat számítunk.

Külön kedvezmények nagyobb szövegmennyiség lekötésénél:

100 szó lekötésénél fenti árakból 10 százalék.
250 szó lekötésénél fenti árakból 15 százalék.
500 szó lekötésénél fenti árakból 20 százalék.
1000 szó lekötésénél fenti árakból 25 százalék.

Kóser vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmes kiszolgálás. A vaj és tejtermékek saját készítményei. Schwartz Ignác, Cluj, Cales Regate

Üzlethelyiségek berendezéssel együtt azonnal kiadók a Minerva Biztosító palatájában, Regele Ferdinand 37.

Frissen olvasott husvéti libaszir kapható 120 lejért. Timár ueca 6.

Izléses kézimunkát csak Fisch Böske kézimunkaszalonjában vehet. Malom u. 16. Szlovenszkoí olvasóink figyelmébe. Miederszakmában kitűnően jártas vállalkozó fiatalember 25—30.000 Kc-vel rendelkező pénzes társat keres Brünn Karlsbad, vagy Mährisch-Osttrauban nyitandó miederüzlethez. Sok éves gyakorlat van. Ajánlatokat: „Ibis“ Corsetsalon Munkacevo, Masarykova 13.

Kapu alatti elegáns butorozott szoba külön udvarral, centrumban, kiadó. Értekezhetni Bernátnál, Str. Gojdu (Gróf Kuun ueca) 1.

Tűzifaügynököt keres nagyvállalat. — Ajánlatokat „Jól bevezetett“ jelűre a kiadóba.

Az iklódi, Szamos megye, iparos Jeschovánál a husvéti ünnepek után 5 tanonc vétetik fel, akik erre reflektálnak, sziveskedjenek ajánlatukat a fenti intézetnek beküldeni, megjelölve a tanonc korát, előmenetelét és a szülők anyagi viszonyait.

Ernster ort. kóser étteremben a szedésték fél 9-kor kezdődnek, ahol egész pézszachon keresztül jutányos áron lehet étkezni. Reggelenként kávé pászkával.

! Minden kérdésre feleletet ad a

A GENIUS KIS LEXIKONA (1931)

Teljes idegen szavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, minden szaváról fevilágosít 40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet mert az eddigi 560 lejes bolti ár helyett

ára füzve 200 lej, kötve 240— lej

KAPHATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN